

POSOM

- Plan för psykisk och social omsorg vid samhällsstörning

Dokumentnamn	POSOM- Plan för psykisk och social omsorg vid samhällsstörningar		Dokumenttyp Styrdokument	
Fastställd/upprättad av	Socialnämnden		Datum 2025-05-12	Diarienummer SOC2025-00096
Dokumentansvarig/processägare	POSOM-samordnare	Version 1.0	Senast reviderad 2025-05-12	Giltig t o m 2029-06-05
Dokumentinformation	Beskriver kommunens POSOM-organisation.			
Dokumentet gäller för	Härnösands kommun			
Annan information	Beslutad i Socialnämnden 2025-06-05 § 64			

Innehåll

1	<i>Inledning</i>	3
2	<i>Krisledningsorganisation</i>	3
3	<i>POSOM i Härnösands kommun</i>	4
3.1	Organisationens uppbyggnad	4
3.1.1	POSOM Samordningsgrupp	4
3.1.2	POSOM resurspersoner	4
3.2	Samordningsgruppens roll vid kris	4
3.3	Samordningsgruppens roll i vardagen	5
3.4	Krisstöd	5
4	<i>Rutiner och resurser</i>	5
4.1	Ekonomi	5
4.1.1	Ekonomi vid händelse	5
4.2	Utvärdering	6
5	<i>Dokumentansvar</i>	6

1 Inledning

POSOM står för psykisk och social omsorg och ingår i kommunens krisledningsorganisation. I Härnösand består POSOM av en samordningsgrupp samt en grupp med resurspersoner som kan erbjuda stöd vid akuta kriser, olyckor eller katastrofer i sådan omfattning att ordinarie resurser och organisation bedöms vara otillräcklig.

Syftet med POSOM är att organisera, samordna och tillhandahålla krisstöd till drabbade i samband med allvarliga händelser inom kommunen eller vid allvarliga händelser på annan ort/land där Härnösands kommuns invånare är inblandade. Exempel på sådana händelser är förlisningen av M/S Estonia 1994 och tsunamin efter jordbävningen i Indiska oceanen 2004.

POSOM-gruppen kan även bistå med att upprätta informations- och stödcentrum, samverka med övriga organisationer som berörs av händelsen, stödja räddningstjänsten vid debriefingar samt verka för utbildning av den egna organisationen. Behovet av stödsatser vid en allvarlig händelse beror på vad som inträffar. Förberedelser för att kunna bistå med krisstöd i olika former måste därför ingå som en del i både socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens planering.

2 Krisledningsorganisation

Kommunen har ett geografiskt områdesansvar att verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och att information till allmänheten samordnas vid kris enligt lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH 2006:544).

POSOM är en del av kommunens krisledningsorganisation. Övriga delar av kommunens krisledningsorganisation beskrivs i kommunens krisledningsplan. POSOM har en samordningsfunktion för ledning och samordning av insatser för psykisk och social omsorg av människor i kris- och katastrofsituationer. Verksamheten ska bygga på kunskap och erfarenhet från olika områden.

Tre principer är centrala i vårt krishanteringssystem:

- Ansvarsprincipen
- Likhetsprincipen
- Närhetsprincipen

Ansvarsprincipen innebär att den som har ansvar för en viss verksamhet under normala fredstida förhållanden, har motsvarande ansvar för verksamheten under svåra samhällsstörningar och vid extraordinära händelser.

Likhetsprincipen innebär att en verksamhets lokalisering och organisation så långt det är möjligt ska vara densamma såväl under normala förhållanden som under samhällsstörning eller extraordinär händelse.

Närhetsprincipen innebär att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

3 POSOM i Härnösands kommun

3.1 Organisationens uppbyggnad

POSOM består av en samordningsfunktion för ledning och samordning av insatser för psykisk och social omsorg av människor i kris- och katastrofsituationer samt en grupp med utbildade resurspersoner.

Verksamheten ska bygga på kunskap och erfarenhet från olika områden. POSOM består därför av representanter från kommunen samt externa myndigheter och organisationer som, inom sina respektive organisationer och nätverk, bidrar med resurspersoner.

3.1.1 POSOM Samordningsgrupp

I POSOM samordningsgrupp ska socialförvaltningen vara representerad med två personer varav en med samordningsfunktion. Övriga deltagare:

- Räddningstjänsten Höga kusten – Ådalen
- Polisen
- Svenska kyrkan (kan ta kontakt med andra trossamfund)
- Region Västernorrland
- Röda korset eller andra frivilligorganisationer
- Kommunen
 - Socialförvaltningen
 - Skolförvaltningen/elevhälsan
 - Beredskapssamordnare

Kommunens beredskapssamordnare är kontaktperson gentemot övriga krisledningsorganisationen.

Samordningsgruppen kan förstärkas med nödvändig kompetens beroende på händelsens specifika karaktär.

3.1.2 POSOM resurspersoner

Flera organisationer som är representerade i samordningsgruppen bidrar med resurspersoner. Representant för respektive organisation i samordningsgruppen ansvarar för resurspersoner inom sina organisationer och nätverk och meddela förändringar till POSOM-samordnaren. Socialförvaltningen ansvarar för att hålla register över resurspersoner aktuella.

3.2 Samordningsgruppens roll vid kris

Beslut om att aktivera POSOM inom kommunen fattas i första hand av kommundirektören eller dennes ersättare, i andra hand av förvaltningschef för socialförvaltningen och i tredje hand av stabschefen för kommunens krisledningsstab. Beslut fattas efter samråd med kommunens POSOM-samordnare eller dennes ersättare om vilken insats som är lämplig och möjlig utifrån händelse och tillgängliga resurser.

Om beslut fattats att aktivera POSOM kan det, beroende på händelse, finnas behov för samordningsgruppen att träffas, detta kan även ske genom telefon

eller digitalt möte. Samordningsgruppen ansvarar för att aktivera resurspersoner, säkerställa resurspersonernas möjlighet till kontinuitet och arbete över tid samt besluta om eventuella samlingsplatser.

Om behov finns kan ett stödcentrum upprättas enligt samma rutin som aktivering av POSOM. Regelbunden återkoppling sker från POSOM-samordnaren till den som fattat beslut om att aktivera POSOM alternativt till utsedd kontaktperson.

3.3 Samordningsgruppens roll i vardagen

POSOM samordningsgrupp ska normalt träffas en till två gånger/år. Då verksamheten ska bygga på kunskap och erfarenhet från olika områden och representanter från både kommunen och andra myndigheter och organisationer ingår i samordningsgruppen, ska mötena innehålla någon form av kompetenshöjning i form av studiebesök, föreläsning eller dylikt.

Resurspersonerna bör aktiveras med övning eller utbildning vartannat år samt en träff per år i syfte att träffa varandra.

3.4 Krisstöd

Det har under senare år allt oftare uppstått behov av krisstöd även vid mindre händelser. Det finns ett glapp mellan vardagshändelser och POSOM-händelser där ansvaret för stöd till drabbade är oklart.

Om en mindre olycka eller till exempel en suicid inträffar rycker räddningstjänst och polis ut till händelsen. När de gjort sin akuta insats ska de lämna skadeplats och kvar kan finnas drabbade, anhöriga och vittnen som behöver stöd att bearbeta det inträffade men som inte är direkt vårdkrävande och därmed inte är primärvårdens ansvar. För att inte dessa personer ska "falla mellan stolarna" kan POSOM larmas även vid sådana händelser och kan då vara till hjälp med att endera slussa vidare till andra instanser eller erbjuda någon form av stöd.

4 Rutiner och resurser

Samordningsgruppens och stödpersoners uppgifter, särskilda resurser och larmlistor finns dokumenterade i separata dokument som finns listade i dokumentförteckningen.

4.1 Ekonomi

Samordningsgruppen och stödpersonerna ska inom ramen för sitt ordinarie arbete kunna gå på erbjudna utbildningar och träffar som anordnas.

Härnösands kommun bekostar utbildning för samordningsgrupp och stödpersoner inom kommunens budget för krisberedskap.

4.1.1 Ekonomi vid händelse

Kostnader i samband med en händelse där POSOM aktiveras hanteras inom ramen för stödpersoners och samordningsgruppens ordinarie arbeten.

4.2 Utvärdering

En utvärdering av POSOM-arbetet under extraordinär händelse, samhällsstörning eller övning ska göras så snart verksamheten återgår till det normala. Avrapportering sker till den som beslutat om insatsen. POSOM-samordnaren ansvarar för att en utvärdering utförs.

Socialnämnden är ytterst ansvarig för att POSOM-planen revideras om brister framkommer vid exempelvis utvärdering av övning eller insats vid en samhällsstörning eller extraordinär händelse.

5 Dokumentansvar

Denna plan ska revideras vid behov, dock minst en gång per mandatperiod.

Var och en i krisledningsorganisationen ansvarar för att ha tillgång till de stöddokument som behövs för att kunna lösa sina uppgifter enligt denna plan.

POSOM-samordnaren ansvarar för att ta fram de stöddokument som POSOM-organisationen behöver utöver denna plan.